

Warszawa, 07 listopada 2024 r.

Prof. dr hab. Bartosz Molik
Wydział Rehabilitacji,
Akademia Wychowania Fizycznego
Józefa Piłsudskiego w Warszawie

RECENZJA

Rozprawy doktorskiej mgr Zofii Kasińskiej

„Urazy sportowe w ampfutbolu”

1. Oryginalność problematyki

W literaturze światowej tematyka ampfutbolu pojawia się wciąż dość rzadko. Być może dlatego, iż jest to wciąż młoda i nieparalimpijska dyscyplina sportu niepełnosprawnych, a zebranie odpowiedniego materiału badawczego, jak również zaadaptowanie odpowiednich metod badawczych wydaje się niełatwe. Tym bardziej, ocena oraz charakterystyka urazów w ampfutbolu jest zagadnieniem oryginalnym, trudnym, wciąż rzadko pojawiającym się na łamach literatury naukowej. Z drugiej strony należy podkreślić, iż temat wydaje się niezwykle ważny, ze względu na możliwość pojawiania się urazów w sporcie uprawianym przez osoby ze specjalnymi potrzebami, w tym przypadku osoby po amputacjach lub z niedorozwojem kończyn (dysmelia). Istotę problemu bardzo szczegółowo opisała Doktorantka we wstępie pracy, składającym się na wprowadzenie do problemu badawczego. Nie podlega wątpliwości, że szczegółowa charakterystyka tejże grupy badanych była dość trudnym wyzwaniem naukowym.

Doktorantce udało się z powodzeniem osiągnąć zamierzony cel pracy, w tym cztery cele zawarte w poszczególnych pozycjach piśmiennictwa. Przedstawiono wystarczające dowody pozwalające na opracowanie właściwych wniosków.

2. Struktura pracy

Dysertacja stanowi cykl czterech pozycji piśmiennictwa opublikowanych w latach 2016-2024. We wszystkich pracach Pani Kasińska jest pierwszym autorem pracy. Łączna punktacja czterech prac wynosi 257 pkt. MNiSW, w tym 5,0 IF. Wszystkie cztery prace zostały opublikowane w renomowanych czasopismach naukowych.

Struktura dysertacji nie budzi zastrzeżeń. Uwzględniono wszystkie niezbędne rozdziały pracy, we właściwej kolejności. Sugerowałbym jedynie skrócenie objętości streszczenia pracy do jednej strony, mimo że w przypadku opisu czterech publikacji wydaje się dość trudne.

3. Dojrzałość koncepcji, sformułowanie problemu pracy, jasność stawianych celów oraz pytań badawczych

Zazwyczaj walorem rozprawy jest umiejętność przedstawienia założeń pracy w oparciu o bogate piśmiennictwo, które wskazuje na bardzo dobrą znajomość prezentowanej problematyki badań. Tym razem trudno odnieść się do bogatego piśmiennictwa, gdyż problematyka ampfutbolu, a nawet tematyka urazów w sporcie paralimpijskim jest opisywana na łamach literatury światowej dość sporadycznie. Doktorantka we wstępie odniosła się do pozycji piśmiennictwa, nawet tych sprzed 20-30 lat, wskazując na oryginalność podjętej przez siebie problematyki badań. Mimo to starała się w sposób jasny i przystępny zaznajomić czytelnika z aktualną wiedzą oraz problematyką ampfutbolu.

Doktorantka potwierdza, że posiada bardzo dobrą wiedzę na temat prezentowanego przez siebie problemu badawczego. Pani Magister Kasińska w sposób zrozumiały dla czytelnika przedstawiła charakterystykę ampfutbolu, w tym historie i przepisy gry, skupiając się oczywiście na opisie charakterystyki urazów, na podstawie dostępnych pozycji piśmiennictwa.

Spośród czterech pozycji cyklu, pierwsza była pracą przeglądową, w której dokonano przeglądu piśmiennictwa związanego z badaniami realizowanymi w ampfutbolu. Druga pozycja, stanowiła badania pilotażowe ukierunkowane już bezpośrednio na analizę urazów sportowych w ampfutbolu. Trzecia pozycja, wydaje się najwartościowszą od strony merytorycznej w całym cyklu, gdyż Doktorantka prezentuje w nich właściwe badania urazów w ampfutbolu, realizowane podczas całego sezonu reprezentacji Polski. W ostatniej pracy cyklu, wprowadzono analizę ryzyka wystąpienia urazów, wprowadzono dodatkowe badania

równowagi i stabilności posturalnej, w prowadząc w ten sposób strategię zapobiegania urazom w ampiektolu.

Sformułowano jeden główny cel dysertacji doktorskiej. Dodatkowo określono cztery cele dla każdej z publikacji cyklu. Nie mam merytorycznych zastrzeżeń do treści tej części pracy. Uważam, że cele sformułowano poprawnie.

4. Poprawność doboru materiału i metod badawczych

W pierwszej pracy materiał badawczy stanowiło 11 publikacji, umiejętnie wyselekcjonowanych z odpowiednich baz czasopism. W drugiej publikacji grupę badaną stanowiło 40 zawodników uczestniczących w rozgrywkach Amp Futbol Ekstraklasy. Grupę badaną w trzeciej i czwartej pracy stanowiło 25 reprezentantów kraju w ampiektolu. Dobór materiały badań nie budzi zastrzeżeń.

Metodą badań w pierwszej publikacji był przegląd piśmiennictwa dokonany na podstawie odpowiedniego wyboru słów kluczowych, jak również właściwie zastosowanych kryteriów włączenia. W drugiej publikacji Autorka dokonała 6-miesięcznej obserwacji urazów, z wykorzystaniem kwestionariusza składającego się z czterech elementów: Skali Agresywności i Gniewu w Sporcie, rejestrów urazów, które zawodnik konsultował lub nie konsultował z lekarzem, a także kwestionariusza osobowego. Z kolei w dwóch pozostałych pracach, podczas 9-miesięcznej obserwacji, Doktorantka wykorzystała rejestrów urazów, które zawodnik konsultował lub nie konsultował z lekarzem, a także kwestionariusza osobowego. Dodatkowo w ostatniej pracy, Autorka na podstawie testów równowagi i stabilności posturalnej ocenianej za pomocą platformy Biodex, oszacowała ryzyko występowania urazów w ampiektolu.

Dobór właściwych metod badawczych jest poprawny. Autorka dla doprecyzowania, przed rozpoczęciem badań właściwie przedstawiła definicję urazu. To ważne, gdyż uraz jest definiowany na wiele sposobów w literaturze zagranicznej, a brak tego doprecyzowania mógłby powodować wątpliwości lub niezrozumienie w grupie badanych zawodników.

Cenne jest, że Doktorantka do analizy urazów zastosowała wskaźniki występowania urazów oraz współczynnik występowania urazów. Zastanawiające jest czy nie lepsze byłoby weryfikowanie urazów w skali roku lub jednego sezonu. Taka analiza mogłaby pomóc badaczom w porównaniu wyników badań w relacji do uprawianej dyscypliny sportu paraolimpijskiego, na co wskazywały wcześniejsze pozycje piśmiennictwa (np. Molik et al. 2011).

Opis analizy statystycznej, dobór metod statystycznych nie budzi zastrzeżeń.

5. Analiza wyników

Doktorant w sposób bardzo czytelny zaprezentował wyniki badań we wszystkich czterech pozycjach piśmiennictwa. Opisy tabel i rycin nie budzą wątpliwości, są łatwe do zinterpretowania.

6. Dyskusja

Autorka prac umiejętnie odnosiła się do wyników poszukiwań naukowych, a także weryfikowała wyniki uzyskanych badań, z tymi prezentowanymi wcześniej na łamach literatury. Za cenne uważam umiejętne wskazanie ograniczeń badań własnych, jak również rekomendacji do dalszych badań. Ta część prac potwierdza dojrzałość naukową Doktorantki.

W samej dyskusji pracy sugerowałbym jednak nieco dokładniejsze odniesienie się i wyjaśnienie wyników dwóch prac Autorki. W jednej z publikacji Doktorantka wskazuje, iż ampfutbol jest dyscypliną i niskim poziomie urazowości. W kolejnej podkreśla jednak, że ampfutbol jest dyscypliną o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia urazów. Warto dokładnie wyjaśnić tę rozbieżność.

7. Poprawność sformułowanych wniosków

Wnioski przedstawione przez Doktorantkę są wynikiem realizowanych poszukiwań naukowych i analiz. Ich treść jest sformułowana poprawnie i nie budzi wątpliwości.

8. Dobór i wykorzystanie materiału źródłowego

Doktorantka dowiodła bardzo dobrej znajomości podjętej przez siebie problematyki badań. W każdej z pozycji cyklu uwzględniła niemalże wszystkie pozycje piśmiennictwa, umiejętnie odnosząc się do wcześniejszych wyników badań.

9. Poprawność językowa, terminologiczna i formalna pracy

Dysertacja doktorska pod względem redakcyjnym została przygotowana bardzo starannie. Została również napisana poprawnie językowo. Recenzent nie dostrzegł istotnych błędów terminologicznych zawartych w tekście pracy.

10. Podsumowanie

Podsumowując stwierdzam, że rozprawa doktorska Pani magister Zofii Kasińskiej zawiera oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Jako najważniejsze osiągnięcie Doktorantki zaliczam szczegółową charakterystykę urazów sportowych w ampfutbolu, w której dowiodła iż jest to dyscyplina o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia urazów. Autorka dowiodła, że urazy dotyczą głównie kończyny dolnej, a grupą najbardziej narażoną na urazy są bramkarze oraz zawodnicy ofensywni.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe względy uznaję, że przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska Pani mgr Zofii Kasińskiej pt. „*Urazy sportowe w ampfutbolu*” stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz wykazuje bardzo dobrą wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Wobec spełnienia wymagań zawartych w Art. 13, ust.1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach naukowych i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. Zm.) przedkładam Kapitulę Kolegium Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu wniosek o przyjęcie rozprawy doktorskiej Pani mgr Zofii Kasińskiej pt. „*Urazy sportowe w ampfutbolu*” i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Prof. dr hab. Bartosz Molik